

བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཚོགས།

༢༡ །སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་
ཚོགས་དུས་དང་པོའི་ཐོག་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་གྲོས་ཚོད་ཁག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ནང་ ༡༢།

དཀར་ཆག

ཡང་།	ཕྱོད་ཆོད་ཁག	ཡིག་ཆ་ ཡང་།	ཕྱོད་ གྲངས་།
༡	རྒྱ་གར་ཆེས་མཐོང་ཁྱིམ་ཁང་གི་ཁྱིམ་ཆོད་པ་སྤྱི་ཞབས་ན་རེ་ཤི་མ་ཐུར་ (Naresh Mathur) མཆོག་ སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༩	༩	༡
༢	གན་རྟིའི་རྩིས་འབྲངས་པ་སྤྱི་ཞབས་རྩ་མཐུན་གོ་མན་ཏར་ནི་ (Dwarkan Sundrani) མཆོག་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་ པ་རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༣	༣	༢
༣	རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཁྱིམ་ཆོད་ཕྱི་ཁྱུ་ཁྱུ་ཐུར་པ་སྤྱི་ཞབས་སོ་ལི་སོ་རབ་ཇི་ (Soli Sorabjee) མཆོག་སྤྱི་ ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༤	༤	༣
༤	ལག་ནའོ་ཐོང་ཁྱིམ་སྤྱི་ཁྱུ་ཐུར་པ་འབྲུས་རམས་པ་སྤྱི་ཞབས་ཏོ་ཇི་ཁུ་བ་ཏྲ་ (Dr. Dauji Gupta) མཆོག་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༥	༥	༣
༥	རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཐོན་ཆོན་ཐུར་པ་དང་། ར་ཤི་ཏི་ཡ་ལོག་རྩལ་མིང་དོན་ཆོག་པའི་དབུ་ཁྱིམ་སྤྱི་ ཞབས་དམ་པ་ཙོ་དུ་འི་ཨ་ཇི་ཏ་མི་ཏྱ་ (Chaudhary Ajit Singh) མཆོག་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་ལས་པར་ གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༦	༦	༣
༦	ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཐུར་པ་སྤྱི་ཞབས་རྩལ་ཐོར་ཆོད་བང་མཆོག་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་ འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༧	༧	༣
༧	ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཐུར་པ་སྤྱི་ཞབས་མ་བདེ་མིང་སྤྱི་འབྲུས་དཀར་མཆོག་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་ འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༨	༨	༡
༨	ཞལ་སལ་མེ་ཏོར་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཡིན་པའི་ཐོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རྩིང་གས་ཁྱིམ་ཆོད་པ་གྲགས་ཅན་སྤྱི་ ཞབས་ཞེ་ཁྱི་རེ་ཏོ་མར་ཏི་ནི་ཇི་མོ་རེ་ནོ་ (Dr. Alfredo Martinez Moreno) མཆོག་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་ རྒྱུ་ལས་པར་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༩	༩	༡
༩	གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱི་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༩	༡༠	༥
༡༠	སྤྱི་ནོར་ལ་ཐོང་ས་ལ་སྤྱུ་བས་མགོན་ཆོན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་ཁྲིན་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ འབྲེལ་བཀའ་ཁྲིན་རྩིས་ཐོན་ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༩	༡༡	༣
༡༡	བཀའ་ཁྲིན་གིས་གསལ་བཤད་གནང་བའི་དོན་གནས་ནམས་སྤྱི་འབྲུས་རྩན་ཆོག་གིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུང་བའི་ ཕྱོད་ཆོད་ཡང་ ༢༠༢༡/༡༢/༡༩	༡༢	༡

གཞུང་འབྲེལ་ཐུང་གུས་འདུད་ཀྱི་ཇེས་བློ་སྤྲོས་ཆོད།

ཐོན་ཐེང་།

༢༡། | རྒྱ་གར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཚིང་བ་དང་། ལྷན་གྲགས་ཅན་གྱི་ཚུམ་བུ་སྐྱེ་ཞབས་ན་རེ་ཤི་མ་ཐུར་ (Shri Naresh Mathur ji) མཆོག་གི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༢༤ ཉིན་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ཡིར་སྐྱེ་ཆེའི་འཕེན་བ་རྫོགས་པའི་ཡིད་སྐྱིའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག།

ཁོང་གི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལྷ་ ༣ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པའི་ཐོག་བསྐྱབ་བ་མཐར་མོན་ཇེས། རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིམས་ཚིང་བ་གནང་བ་དང་། དམ་བུ་ཁོང་གིས་ཁྲིམས་ཚིང་པའི་ལས་རིགས་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཏུར་ཐག་ཁུག་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་བྲགས་ཆེ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་ཆོས་ལ་འདོད་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ལྷེ་ཡི་བོད་ཁང་ (Tibet House) བརྒྱད་ནང་ཆོས་སློབ་འཁྱེད་སྐོར་ཐོག་མར་མཁུན་རྟོགས་བྱུང་སྐོར་གསུངས་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་ལྷེ་ཡི་བོད་ཁང་གཙོ་བོ་པའི་བོད་མིའི་བརྟེན་གནས་ཁང་མང་པོར་ཁོང་གི་ཆེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐོག་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་བོད་མིའི་སློབ་འཁྱེད་གས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བ་སྐྱེ་ཞབས་རེ་ཨེ་མ་ཐུ་ཁི་མཆོག་དང་ལྷན་ལྷེ་ཡི་བོད་སྐད་བསམ་ཡས་སྤྱིང་དང་། ལུ་ཏ་ཞི་ཏར་ (Ladakh Buddhist Vihar) ག་བརྟན་གནས་མིན་ཐོག་ལ་ཁྲིམས་གཏུགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཆང་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་ཆོག་ཚུང་ལ་ཁོང་དང་ལྷན་ཐེངས་མང་མཇུག་འབྲེད་ཀྱིས་བོད་དོན་སྐོར་བཀའ་བསྐྱར་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད། ལྷེ་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ་ ༣ པའི་ནང་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ཡིར་བདེན་པའི་མེ་ལྷེའི་ལས་འགུལ་སླེལ་སྐབས་ཀྱང་ཁོང་མཉམ་ཞུགས་སོགས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བཟོ་སྐྱེད་ལྷན་ཆོག་གས་དང་། བོད་དོན་ལས་འགུལ་མང་པོའི་ནང་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོའི་སྐོར་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྤྱི་བྱས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དགོས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གསལ་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་འགྲུལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་འཕྲོད་སྐྱེལ་རེ་བ་ཞུས་གནང་ཡོད།

གྲོས་ཆོད།

སྐྱེ་གཤེགས་དམ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མད་བྱང་མཇུག་ཇེས་ནམས་ལ་གུས་བཀུར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཐུ་རྒྱ་དང་། ཁོང་ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་མ་ཟེན་པ་འདིས་བོད་དོན་འཐབ་ཚིང་ལ་འདྲེ་གྲུད་གོད་ཆག་བྱུང་བར་བརྟེན་ལུལ་བཞུགས་ནང་མི་སྣོས་བཅས་ནམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གས་ནས་གཞིས་བྱས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱ་དང་། དམ་བུ་ཁོང་གི་ལུགས་འདུན་བཟང་པོ་ནམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བཟོད་པའི་སྐོན་ལས་ལུགས་བྲག་ཞུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱིས་ལྷེ་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ པ།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༢ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་གྲོས་ཆོག་ཆོག་གས་དུས་ ༡ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འཁེབས་གནང་། ལྷེ་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ པ།

གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གྲུས་འདུད་གྱི་རྗེས་ངན་གྲོས་ཆོད།

ཕོན་ལྷོང་།

༄༅། རྒྱ་ནག་ས་རྩ་མར་གོ་སན་ཏར་ནི་ (Shri Dwarko Sundrani) བཞག་བྲི་ལོ་ ༡༠༡༧ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་
དགུང་གངས་ ༤༤ ཟླ་རྒྱ་ཆེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པའི་ཡིད་སྐྱེའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༣ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཉིན་ད་ལྟའི་བ་ཀིསྟུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡོད་པའི་སིན་དྲ་ (Sindh) ས་ཁུལ་གྱི་
ལར་ཀཱ་ལྷ་ (Larkana) ཞེས་པའི་རྫོང་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། ལོ་ན་ ༣༠ ཡི་སྐབས་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྟེ་མཆོག་གི་
བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་གྱུ་བ་དང་། རྣམ་གཞག་ལ་ཐུགས་སྦྱང་དང་། དེ་དག་གིས་སེམས་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ་གན་རྟེ་མཆོག་སྐྱུ་
དངོས་སུ་མཇུག་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་གི་ལྟ་གྱུ་བ་ཁག་དཔེ་སྟོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཉམས་ལེན་གནང་འགོ་
བཙུགས་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ནག་ཤུར་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གན་རྟེ་མཆོག་དང་དངོས་སུ་མཇུག་འདོད་བྱུང་བ་དང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྐྱུ་
ཆེ་ཁྱིལ་པོ་མི་མང་ཆེད་སྒྲོས་གཏོང་གིས་ཞབས་ཁུ་བསྐྱབས་གནང་ཡོད། རྒྱ་གར་དང་། བ་ཀིསྟུན་ཞེས་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་སུ་ཁ་
བྱས་ཆར་བའི་རྗེས། ཁོང་ལུ་མ་རྟེ་ (Mumbai) གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཐེབས་ཤིང་། དེར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྟེ་མཆོག་གི་ལྟ་གྱུ་བ་
རྗེས་ལྷུལ་འཛིན་མཁན་སྐྱུ་ཞབས་ཨ་རྒྱུ་ཕི་ལོ་བ་རྟ་ཕེ་ (Acharya Vinova Bhawe) མཆོག་དང་མཇུག་འདོད་བྱུང་གནང་བ་
དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་སྐྱུ་ཞབས་ཨ་རྒྱུ་ཕི་ལོ་བ་རྟ་ཕེ་མཆོག་གིས་ཁོང་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་རྫོང་ཆེ་གདན་དུ་འབོད་
དེ། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ནས་སྤྱ་མན་མ་ཡ་ (Samanvaya) ཞེས་པའི་བཞུགས་གནས་ (Ashram) གསར་བཙུགས་དང་།
༡༩༥༩ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ནས་བཞུགས་གནས་དེའི་ལས་དོན་ཁག་གྲེད་འགོ་བཙུགས་གནང་ཡོད། བཞུགས་གནས་སྤྱ་
མན་མ་ཡ་བཙུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ལུལ་ནི། ཆོས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཐོག་ནས་མཉམ་དུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་སེམས་ལྷགས་སྤར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་དམ་པ་ཁོང་དེའི་དབུ་འཛིན་དུ་བསྐོས་གཞག་
གནང་ཡོད། རིམ་བཞིན་ཁོང་ནས་ལོ་ངོ་བཙུ་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་སྐྱུ་ཞབས་ཨ་རྒྱུ་ཕི་ལོ་བ་རྟ་ཕེ་མཆོག་དང་ལྟན་སྤྱི་ཆོགས་ལ་
སྐྱོན་པའི་ཐུག་ལས་རྒྱ་ཆེ་གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་སྤྱི་ཞབས་དམ་པ་རྩ་མཉམ་གོ་སན་རང་ནི་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སློབ་སྤྱུག་ ༡༠༠ ཙམ་ལ་
མ་སྐྱུན་འགྱུར་གནང་བྱུང་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་གཞུང་གི་མ་སྐྱུན་འགྱུར་འོག་ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གྲོང་
གསེབ་ ༣༥༠ ནང་སློབ་སྤྱུག་ ༡༠༠༠༠ ཙམ་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་མ་སྐྱུན་རྒྱུན་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡི་ཆེད་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་བཙུགས་གནང་
ཡོད། འོན་ཀྱང་ལོ་བདུན་གྱི་རྗེས་སྐབས་དེའི་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ནས་ཁོང་ལས་གནས་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་རྗེས། ལས་
གཞི་དེ་ཡུན་རིང་འབྲེལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཉམ་ཐག་སྤྱ་གུ་ཆོར་སློབ་སློར་སློད་རྒྱུ་ཡི་ཆེད་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་བྱུང་མེད་པ་མ་
ཟད། ཁོང་གིས་སུ་མ་སྐྱུད་ནི་ཏར་མངའ་སྡེའི་ནང་གི་ (Musahar Community) སུ་སྤྱ་ཏར་རིགས་ཀྱི་སྤྱ་གུ་ ༡༩༠༠ ལ་
ཤེས་ཡོན་མ་སྐྱུན་རྒྱུན་བསྐྱར་བྱུང་པའི་ཆེད་སློབ་གྲྭ་ཁག་ ༩༥ བཙུགས་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ཉམ་ཐག་འཁོས་ཞན་
རྣམས་ལ་རིན་མེད་མིག་བཏག་དབྱུང་དང་། དུས་སྤང་ཞབས་ཁུ་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཞབས་ཁུ་འཁོས་པོ་བསྐྱབས་

གནང་ཡོད། ཁོང་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལས་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ལོགས་བཅོས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་གནང་
མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་ནི་མཆོག་སྐུ་འཆོ་བཀུགས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་མཐའ་མ་དེ་ཆགས་
ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་སྐུ་ཞབས་རྩ་ཁྲ་གོ་སན་ཏར་ནི་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་སྤྱོད་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་ཐེངས་ཁ་ཤས་མཇུག་མོལ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལ་གོང་ས་མཆོག་དང་ཐུགས་
འདྲིས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་གནས་མཆོག་དོན་རྒྱུ་གན་གྱི་ཁོང་གི་བཀུགས་གནས་སུ་ལ་གོང་ས་མཆོག་
ཆེབས་བསྐྱར་གནང་སྐབས་སྐུ་ཞབས་ཁོང་ནི་བྱམས་བཙུ་ལག་བསྐྱར་གནང་མཁན་དོ་མ་ཞིག་ཡིན་སྟོར་བཀའ་གནང་ཡོད།
དེ་བཞིན་ལ་གོང་ས་མཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནས་བཟུང་གནས་མཆོག་དོན་རྒྱུ་གན་དུ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་།
གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས་ས་མན་ཨ་ཡ་ (Samanvaya) ཞེས་པའི་ཁོང་གི་བཀུགས་གནས་ (Ashram) ནས་བོད་མི་
རྣམས་ལ་རྒྱུན་དུ་མཐུན་འགྱུར་གནང་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་དམ་པ་ཁོང་གིས་བོད་མིའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་མང་དག་ཅིག་དང་
མཇུག་འབྲུད་གནང་སྟེང་ཡོད། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་ཐོག་རྒྱུ་སྤྱོད་ལུགས་ཆེ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་སྔོན་
རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞི་མོལ་ཐོག་ནས་གསལ་ཐབས་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་
ཞུས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

གྲུས་ཚད།

སྐུ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མད་བྱང་མཇུག་རྗེས་རྣམས་ལ་གྲུས་བཀའ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་བརྩོན་ཞུ་དང་།
ཁོང་ཉིད་སྐུ་ཆེ་མ་ཐེན་པ་འདིས་བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་ལའང་གྲོང་གུང་གོད་ཆག་བྱང་བར་བརྟེན་ལུ་བཀུགས་ནང་མི་སྟོས་
བཅས་རྣམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
དམ་པ་ཁོང་གི་ཐུགས་འདུན་བཟང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བསྟོད་པའི་
སྟོན་ལས་ལུགས་དག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲུས་ཚད་དུ།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་

གོང་གསལ་གྲུས་ཚད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡ བའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་
གཏན་འཁེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།

ཐུང་མཁའ་ ༢༠༡༡/༡༢/༡༤

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༤

གཞུང་འབྲེལ་ཐུང་གུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་བློ་སྤྲོས་ཆོད།

སྤྱོད་ཐོང་།

༡༡། ། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཁྲིམས་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་ཟུར་པ་སྤྱི་ཞབས་སོ་ལི་སོ་རབ་རྩེ་ (Mr.Soli Sorabjee, former Solicitor General and Attorney General of India) མཆོག་གི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༢༠ ཉིན་རྒྱལ་ས་ ལྷོ་ལིར་དགྲུང་གངས་ ༤༡ རོག་ཏོག་དབྱེབས་གཞན་རིམས་སྤྱོད་གཞིས་སྤྱོད་འཕེན་པ་རྩོགས་པའི་ཡིད་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ རོན་འདུག

ཁོང་གི་ལོ་ ༡༩༣༠ ལྷ་ ༣ ཆེས་ ༤ ཉིན་རྟོམ་རྟེ་ (Bombay) རུ་སྤྱི་འབྲུངས་ཤིང་། ལུམ་ཐེ་ (Mumbai) རང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་སན་ཏི་ཊུ་ཁེ་མཐོ་སྤོབ་ (St.Xavier's college) དང་། གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐོ་སྤོབ་ (Government law college) བཅས་ནས་བསྐབ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཁྲིམས་རྩོད་པའི་ཆོག་མཆན་ རོག་གི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་རྟོམ་རྟེ་འབྲེང་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་དོན་ཆུན་པར་བསྐོ་གཞག་དང་། ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ ༥༥ བར་རྒྱ་གར་ནང་རྩ་བའི་གི་ཁྲིམས་གཞི་བསྐབས་པའི་སྤྱབས་ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་ཆོར་ཁྲིམས་ཀྱི་ ཞབས་ཁུ་བསྐབ་གནང་ཡོད། ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་གར་ནང་སིག་གི་དད་ལྷན་མི་མང་ལ་མི་དགའ་བའི་བེང་འབྲུག་ (1984 anti-sikh riots) དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱབས་ཁོང་གིས་གཞོད་འཆེ་ཤོག་པའི་མི་མང་རྣམ་པར་བྲང་བདེན་ཡོང་ཆེད་མི་ མང་གི་བྲང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུང་ (Citizen's Justice committee) བཙུགས་ནས་ཁྲིམས་རོག་ནས་ཞབས་ཁུ་བསྐབས་ གནང་ཡོད། ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ ༡༩༥༠ བར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཁྲིམས་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་གཞོན་པའི་ཞབས་ཁུ་བསྐབས་ པ་དང་། ལོ་ ༡༩༥༤ ལྷ་ ༡༩ ཆེས་ ༤ ལོ་ ༡༩༥༠ ལྷ་ ༡༩ ཆེས་ ༣ བར་དང་། ལོ་ ༡༩༥༤ ལྷ་ ༤ ལོ་ ༢༠༠༤ བར་བཅས་སུ་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཁྲིམས་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་པར་བསྐོ་གཞག་གིས་མཛད་འགན་བཞེས་གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་ཅ་ཁྲིམས་འབྲེལ་བཟོད་གནང་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མང་པོའི་རོག་ཁྲིམས་ རྩོད་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གི་ཅ་ཁྲིམས་ནང་གཞི་རྩའི་ཆ་རྒྱུ་ཁག་ཅིག་གྲོས་ཆོགས་ནས་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་རྒྱ་མེད་ པའི་ཁྲིམས་རྩོད་གནང་སྟེ་ལྷོ་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གིས་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་རོག་ ཐང་དང་། སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་སོགས་ལ་ཁྲིམས་རོག་ནས་སྤྱོད་གནང་བར་བརྟེན་ལོ་ ༢༠༠༣ ལྷ་ ༣ པའི་ནང་རྒྱ་གར་ གཞུང་གི་མི་སེར་གཞེངས་རྟགས་མཐོ་ཤོས་གཉིས་པ་ (Padma Vibhushan Award) ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ཁོང་ལ་ཨོ་སི་ཏྲོ་ལི་ཡའི་ཆེ་བསྟོད་ (Order of Australia) ཞེས་པའི་གཞེངས་རྟགས་སོགས་ལུལ་གནང་ ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་ལ་ནང་གསལ་ (Transparency International) ཞེས་པའི་ཆོགས་པ་དང་། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རོག་ཐང་ཆོགས་པ་ (Minority Rights Group) བཅས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་དང་། ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ནལེ་རི་རི་ཡ་ (Nigeria) ལུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་རོག་ཐང་ལྷན་ཆོགས་ (United Nations Commission on Human Rights (UNCHR)) ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྤྱོད་ཆོག་ ལོ་

ལྷན་པ་མཆོག་ནི་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་ཐོག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུ་རིང་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་ཉིན་བོད་མཛའ་འབྲེལ་
 ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་གཙོ་གནང་སྐབས་། ལག་ནའོ་ལ་ཉིན་བོད་མཛའ་འབྲེལ་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་བསྐོང་ཆོག་ས་གནང་བ་
 མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་བཞུགས་སྐར་དུ་གོ་སྤྲིན་ཞུས་པའི་ཉིན་བོད་མཛའ་འབྲེལ་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་འདུ་སོགས་ཉིན་
 བོད་མཛའ་འབྲེལ་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་འདུ་ཡོངས་ལ་རྒྱན་དུ་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
 འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་ལག་ནའོ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱ་གར་ལ་ཇི་ཅམ་གཤམ་གནད་ཆེ་ཆུ་
 ཞེས་པའི་བཀོ་སྤྱོད་ལྷན་ཆོག་ས་གོ་སྤྲིན་ཞུས་པའི་ཐོག་ཁོང་གིས་ཆོག་ས་འདུ་གཙོ་སྐོང་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནས་ལག་
 ནའོ་ཞུས་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་སྲུང་ཆོང་བ་རྣམས་ལ་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་ཡོད། ཁོང་སྐྱེ་འཆོ་ཞུགས་སྐབས་བོད་
 དོན་ཐོག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུ་རིང་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས།

གྲུ་ཆེད།

སྐྱེ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མད་བྱང་མཛད་རྗེས་རྣམས་ལ་གྲུ་ས་བཀྱར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
 ཁོང་ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་མ་ཐེན་པ་འདིས་བོད་དོན་འཐབ་ཆོད་ལའང་གྲོང་གྲུང་གོད་ཆག་བྱང་བར་བཞེན་ལུ་བཞུགས་ནང་མི་ལྟོས་
 བཅས་རྣམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་ནས་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
 དམ་པ་ཁོང་གི་ཕྱགས་འདུན་བཟང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བསྟོད་པའི་
 སྟོན་ལམ་ཕྱགས་པག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་ཀྱིས་
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ ལ།།

གོང་གསལ་གྲུ་ཆེད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་ཀྱི་གྲུ་ཆེད་ཆོག་ས་ཆོག་ས་དུས་ ༡ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་
 གཏན་འཁེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ ལ།།

གཞུང་འབྲེལ་མཉམ་སྲུང་གྲུས་འདུན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེས་བློ་སྦྲེལ་ཆོད།

སྒྲིག་ཆེད།

༡༡། རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་གི་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་དང་། ར་ཤི་ཏི་ཡ་ལོག་རྒྱལ་ (Rashtriya Lok Dal) སྲིད་དོན་ཆོག་པ་
པའི་དབྱུ་ཁྱིམ་སྤྱི་ཞབས་དམ་པ་ཙོ་ཏུ་ཡི་ཨ་འི་ཏུ་མི་སྤྱི་ (Chaudhary Ajit Singh) མཆོག་གི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༤
ཉིན་དབྱུང་ལོ་ ༡༩ རོག་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱིམ་ (Gurugram) གྱི་སྤྲོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམ་ ༡༤ ཡི་སྤྲོན་
གཞིས་སྤྲོན་པས་སྤྱི་ཆེད་འཕེན་པ་རྒྱུ་གས་པའི་ཡིད་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག།

སྤྱི་ཞབས་ཁོང་གི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཡབ་ཙོ་ཏུ་མི་སྤྱི་ (Charan Singh) དང་ཡུམ་དགའ་ཡ་
ཏི་ཡི་རྒྱུ་མི་ (Gayatri Devi) གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་སྤྱི་འབྲེལ་པ་དང་། རར་སོན་སྤྲོས་རྒྱ་གར་གི་འབྲེལ་རིག་མཐོ་སྤྱོད་ཆེས་
སྤྲོན་གྲགས་ཆེ་བ་ (IIT Kharagpur) རས་འབྲེལ་རིག་རབ་འབྲེལ་པ་ (B. Tech in Electronics & Electrical
Communication Engineering) དང་ཨ་འི་འབྲེལ་རིག་མཐོ་སྤྱོད་ (Illinois Institute of Technology)
རས་འབྲེལ་རིག་ཐོག་གཙུག་ལག་རབ་འབྲེལ་པའི་བསྐྱབ་པ་ཐར་སོན་མཛད། ཁོང་གི་ཀམ་བུ་ཏར་ཐོག་མཐས་པའི་ཆོན་
རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཡས་མས་སྤྱི་ཡི་འབྲེལ་རིག་ཁང་ཨ་ཡི་རྒྱུ་ཨེམ་ (IBM) དང་སྤྲོན་བྱུག་ལས་
གནང་མཐུན་རྒྱ་གར་བ་ཐོག་མའི་གས་ཡིན་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་དབྱུ་ཁྱིམ་གྲགས་ཙན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་བསལ་དུ་
ཁོང་གིས་ཁོང་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤྲོས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཆེད་རྒྱུ་ཆེད་ཀྱི་བྱུང་འབྲེལ་ཐོན་པའི་བྱུག་ལས་
གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༦ ལོར་ཁོང་གི་ཡབ་རྒྱ་གར་གི་སྲིད་སློན་ཟུར་པ་ཏུ་མི་སྤྱི་མཆོག་སྤྱི་ཡོག་སྤྲོས་ཐོས་
ཆོག་པ་ཁོང་མའི་འབྲེལ་མིར་ཐོག་མར་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་ལོག་རྒྱལ་ (Lok Dal) ཆབ་སྲིད་
ཆོག་པ་པའི་ཆོག་པ་གཙོ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ན་ཏ་ (Jananta Party) ཆབ་སྲིད་ཆོག་པ་པའི་ཆོག་པ་གཙོའི་བྱུག་པ་
འགན་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ན་ཏ་རྒྱལ་ (Janata Dal) ཆབ་སྲིད་ཆོག་པ་པའི་སྤྱི་བྱུང་བྱུང་ཕྱིའི་བྱུག་པ་
ཡང་བཞེས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་གར་དབྱུས་ཐོས་ཆོག་པ་འོག་མའི་འབྲེལ་མིར་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དང་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༤༩ རས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ བར་རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་གི་བཅོམ་པས་སློན་ཆེན་ (Minister of Industry) གྱི་བྱུག་པ་
འགན་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ཁོང་སྤྲོས་ཡར་རྒྱ་གར་ཐོས་ཆོག་པ་འོག་མའི་འབྲེལ་མིར་བདམས་ཐོན་བྱུང་ནས་རྒྱ་གར་
དབྱུས་གཞུང་གི་བཅོམ་པའི་སློན་ཆེན་ (Minister of Food) གྱི་བྱུག་པ་འགན་བཞེས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ཁོང་
རྒྱ་གར་ཐོས་ཆོག་པ་འོག་མའི་འབྲེལ་མིར་བདམས་ཐོན་བྱུང་ནས་འབྲེལ་བཞེས་ཏི་ར་ཤི་ཏི་ཡ་ལོག་རྒྱལ་
(Rashtriya Lok Dal) སྲིད་དོན་ཆོག་པ་པ་གསར་དུ་བཙུགས་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་སྤྲོས་ཡར་
འོས་འདེམས་བྱུང་། དེ་རྒྱུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༢༠༠༠།༢༠༠༩ བཅས་སྤྲོས་ཐོས་ཆོག་པ་འབྲེལ་མིར་བདམས་

རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ལྟར་སྤྱད་པ་ལྟར་ལོང་། དེ་བཞིན་གྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོ་ལྟར་གྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོ་རྒྱུ་གར་དབྱས་
 གཞུང་གི་ཞིང་ལས་ལྷན་ཆེན་ (Minister of Agriculture) དང་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ལྟར་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོ་རྒྱུ་
 གར་དབྱས་གཞུང་གི་མཁའ་ལས་འགྲལ་བཞུགས་ལྷན་ཆེན་ (Minister of Civil Aviation) བཅས་ཀྱི་
 སྤྱད་པ་ལྟར་ལོང་། ཞིང་ནི་བོད་དོན་ཐོག་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་མཁན་ཞིག་དང་ལྟག་
 ལུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་ཚོགས་པ་ (All Party Indian
 Parliamentary Forum for Tibet) ཡི་ཚོགས་མི་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་
 བཞུགས་སྐྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྒྲོལ་མེད་པའི་དབྱ་ཁྱིལ་སྤྱི་ཚོགས་ལྟར་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྒྲོལ་
 མེད་ལ་ཁ་ཞུས་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་གི་ལྷན་ཆེན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་འཐུས་མི་གནང་
 སྐབས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚོགས་ཆུང་དང་མངལ་མོལ་ལྷན་ཁྱིལ་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུ་བ་མོག་ས། ཞིང་གིས་
 བོད་དོན་ཆུང་སྤྱི་ཚོགས་འགྲལ་དང་། བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་མང་པོའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

གྲུ་ཆེད།

སྤྱི་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མདུ་རྒྱུ་མཛད་རྗེས་ནམས་ལ་གྲུ་བ་གྲུ་ཆེ་བཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་ལྷན་ཆེད་ཀྱི་དང་།
 ཞིང་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 བཅས་ནམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཞིས་ཀྱིས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆུ་ལྷན་ཀྱི་སྤྱད་པ་ལྟར་
 དམ་པ་ཞིང་གི་སྤྱད་པ་ལྟར་བཟང་པོ་ནམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བཞུགས་པའི་
 སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 གྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།

གོང་གསལ་གྲུ་ཆེད་འདི་བཞིན་སྤྱད་པ་ ༡༧ བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུ་ཆེད་ཚོགས་ཆེད་ཀྱིས་ ༡ བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་
 གཞུང་འབེབས་གནང་། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།

གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་འཐབ་ཁྲིའི་ཆེས་མཐོན་གྲོས་ཚད་

ཐོན་ཐང་།

༡༡། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐབ་སྐབས་ ༡༤ པའི་སྤྱི་འཐབ་དང་། བོད་བསྟན་སྡིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སྤྱི་ཁྱུ་བ་གནང་
སྤྱི་འཐབ་སྤྱི་ཐུང་ཆུང་ལུ་ཞེ་དབང་མཆོག་གི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༢༤ ཉིན་བལ་ཡུལ་ཆུལ་ས་ཀམ་མན་གྱུར་སྤྱི་ཆའི་འཕེན་
པ་རྒྱུ་ལུ་པའི་ཡིད་སྤྱི་འཐབ་ཆུང་གི་བྱང་།

ཁོང་གི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྟོད་ཤེལ་དཀར་དུ་སྤྱི་འཐབ་པའི་དུ་ཆུང་དུས་བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུམ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་
སློབ་གྲུའི་ནང་འཛིན་རིམ་ལྷ་པ་བར་ཐེབས། དེ་རྗེས་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ལག་ཤེས་བཞོ་གྲུའི་ནང་གྲུམ་གདན་འཐག་བསྐྱེད་དང་
འབྲེལ་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་བལ་ཡུལ་ཀམ་མན་གྱུར་གནས་སློབ་གྲུམ་གདན་བཞོ་སྐྱེད་གནང་སྤྱི་ཐོག་ ༡༩༩༤ ལོར་བལ་
ཡུལ་ཆུལ་སར་ཉི་མུ་ལ་ཡུལ་སྤྱིའི་དགེ་སྟོན་སློབ་གྲུའི་པ་ཞིག་གསར་བཙུགས་གནང་། ལོ་ ༡༩༩༠ ནང་བལ་ཡུལ་ཆུལ་
སར་སྤྱི་བཅན་བལ་བཟའ་སྤྱི་ཆོགས་དང་རིག་གཞུང་ཡར་འདེགས་ཆོགས་པ་ཐོག་མར་གསར་དུ་འཛུགས་མཁན་གྱི་གསལ་ཤིག་
ཡིན་པ་དང་། ཆོགས་པ་དེའི་ཆོགས་གཞིན་ཡང་གནང་སྤྱི་ལོ་དེ། དེ་བཞིན་དབུས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་དབུས་རྒྱུ་ལས་སྤྱི་ལོ་ཐོན་
གྱིས་སྐབས་འགའི་རིང་དབུས་རྒྱུ་དང་། བལ་ཡུལ་མཆོད་འཛོལ་ས་གནས་འཐབ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། ལོ་ ༢༠༠༥
ལོར་བཅན་གྱི་ལོ་བོད་མིའི་ཆོང་པའི་ལྷན་ཆོགས་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱེད་སྐབས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་སྤྱི་ལོ་ཐོན་ལས་
འཁུར་ཞེས། ལྷག་པར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བརྟན་པོར་བཟུང་སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་འཁོས་འབབ་ལྷར་བོད་མིའི་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་སྤྱི། དགོན་ཕྱེ་སོགས་ལ་དབལ་འབྱོར་གྱི་ཞལ་འདེབས་རྒྱ་མི་
ཆུང་བ་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་བོད་རིགས་ཉམ་ཐག་འཁོས་ཞན་གྱི་བྱ་ཐུག་མང་དག་ཅིག་ལ་
སློབ་ཡོན་རིགས་རམ་ཐམ་མ་ཆད་པ་གནང་ཡོད་པའི་སློབ་འཛུགས་སློབ་ཡོན་ཁོངས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་ ༡༩༩༩ བར་སློབ་མ་
གངས་ ༥༠ དང་། ལོ་ ༢༠༠༠ ནས་ ༢༠༡༠ བར་སློབ་མ་གངས་ ༢༥ ལོ་ ༢༠༡༡ ནས་ ༢༠༡༢ བར་སློབ་མ་གངས་ ༥ ལོ་
ལོ་ ༢༠༡༢ ནས་ ༢༠༡༤ བར་སློབ་མ་གངས་ ༣ བཅས་དང་། དེ་བཞིན་མཐོ་རིམ་སློབ་ཡོན་ཁོངས་ཉི་པའི་འབྲུམ་རམས་པ་སློབ་
མ་གངས་ ༣ ཀྱི་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ ༢༤༠༢༠༠ གནང་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལ་བརྟེན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་
༢༠༠༥ ལྷ་ ༡༢ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་བསྐྱོད་སྤྱི་བཟུངས་ཏུགས་དང་། བོད་ཀྱི་གཞིན་རྒྱུའི་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་
གཟེངས་བསྟོད་ཐོན་ཏེན། གཞན་ཡང་ཆོགས་སྤྱི་དགའན་གྱི་གཟེངས་བསྟོད་དང་། ཐུག་ཁྱེར་སོགས་གནང་སོན་བྱང་ཡོད་པ་
བཅས་མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་དོན་བཅས་ལ་ཞབས་འདེགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་བྱས་གནང་མཁན་ཞིག་
དང་། ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐབ་སྐབས་ ༡༤ པའི་སྤྱི་འཐབ་སྤྱི་དབུས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་ནས་བདམས་
ཐོན་གྱིས་ལོ་ ༢༠༠༦།༥།༣༠ ནས་ལོ་ ༢༠༡༡།༥།༢༩ བར་སྤྱི་འཐབ་ཀྱི་ལས་ལུན་ལོ་ལྷ་རིང་ལས་འཁུར་བཞེས་ཡོད།

མདོར་ན་ཁོང་གི་སྐྱོ་ཆེ་ཤིས་པོར་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སྤེལ་བྱ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་གྱི་འབྲུག་སྒོ་ཆེར་
བསྐྱེད་ལུན་རིང་གནང་མཁན་མཛད་རྗེས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས།

གྲོས་ཆོད།

སྐྱ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལ་ཡི་རངས་བསྐྱགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བྱས་
བསགས་སྤྱིག་ལྷུང་ནམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཉེན་བཟང་རིམ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐར་བ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པའི་གོ་འཕང་ལ་སྦྱར་དུ་རེག་པའི་སྒོན་འབྲུན་དང་། ལུལ་ལུས་གཉེན་ཉེ་དང་སྟོས་བཅས་ནམས་ལ་སྤྱགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་
བཅས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞུགས་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡ པའི་ཐོག་སྤྱི་ཚེས་ཀྱིས་གཏན་
འཁེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།

[Handwritten signature in blue ink]

གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་འཐུས་འཁུན་གྱི་ཤེས་བློ་ཐོས་ཆོད།

སྒྲིག་སྒྲུབ་

༡༡། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༤ པ་དང་ ༥ པའི་སྤྱི་འཐུས་དང་། བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སྤྱི་ཞུ་བ་
གནང་སྟངས་སྤྱི་ལུ་བདེ་སྤྱི་ལྟོ་དཀར་མཆོག་ཏོག་དབྱིབས་གཉིས་རིམས་ ༡༩ ཡིས་ཁྱེད་པས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༩ ཆེས་
༢༡ བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཀམ་མན་གྱར་སྤྱི་ཆེའི་འཕེན་པ་རྒྱུ་གས་པའི་ཡིད་སྤྱི་འཐུས་ཆུལ་བྱང་།

ཁོང་གི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བོད་དུ་སྤྱི་འཐུས་ཤིང་། རྒྱ་གར་ལ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སྤོལ་
ཁ་ཅེས་ Auroville Ashram རང་སྤོལ་ཞུགས་གནང་། སྤོལ་གྱི་དེར་བོད་སྤྱི་འཐུས་ཤིང་མཁན་དང་པོ་དེ་ཆགས་
ཡོད། སྤོལ་ཐོན་རྒྱུ་ལེ་རྒྱ་དེར་ལས་བྱེད་སྤོལ་སྤོལ་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༡༩༩༩ ལོར་སྤྱི་འཐུས་ཆུང་མོ་རྒྱུ་བཅན་པས་
མཆོག་གི་ཨིན་དུང་དམིགས་སྤོལ་ཨིན་ཡུལ་དུ་མངགས་དོན་བཞིན་ལོ་གཉིས་རིང་མཐོ་སྤོལ་དུ་ཨིན་ཡིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་
གྲུ་བལྟ་སྤོལ་དང་གཙང་འཕྲོད་སོགས་ཀྱི་ཐོག་སྤོལ་སྤོལ་གནང་སྤྱི་མཐར་སོན། དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་བོད་སྤྱི་འཐུས་ཤིང་ལོ་ལྷའི་རིང་ཨིན་
དུང་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༤ པའི་མདོ་སྤོལ་ཆུལ་ཁོངས་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་བདམས་ཐོན་
གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༠༩།༠༩ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༠༩།༠༡ བར་དང་། དེ་བཞིན་སྤོལ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་སྐབས་ ༥ པའི་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་བདམས་ཐོན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༠༩།༠༢ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༠༩།༠༡ བར་བཅས་སྤོལ་
གཉིས་རིང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་བཞེས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རང་གཞུང་ལས་བྱེད་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་བལ་ཡུལ་སྤྱི་
ཆབ་དོན་གཙོ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐོས་ཞུགས་གནང་དོན་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ བར་ལོ་ལྷའི་རིང་སྤྱི་འཐུས་དོན་བསྐྱུབས། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ བར་རྒྱ་རན་སིའི་རོགས་ཆོགས་ Graines d'Avenir དང་ (APACT) Association
Paloise Art Culture Tibet གཉིས་ཀྱི་བལ་ཡུལ་ལས་དོན་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཀྱང་ལེན་གནང་ནས་བལ་ཡུལ་ཁུལ་དུ་གནས་སྤོལ་
བཅན་བྱོལ་བོད་མི་ཉམ་ཐག་དང་སྤོལ་སྤྱི་འཐུས་བརྒྱ་སྤྱི་འཐུས་ལོར་འཆོ་གོས་དང་སྤོལ་ཡོན་སྤོལ་ཞུགས་རོགས་རམ་སོགས་ཀྱི་ཐུག་
ལས་གནང་ཡོད། མདོར་ན་ཁོང་གི་སྤྱི་ཆེའི་ཕྱི་ལོ་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སྤྱི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ལྟག་བསམ་
ཀྱི་འཇུག་སྤོལ་ཆེར་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་གནང་མཁན་མཛད་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས།

ཐོས་ཆོད།

སྤྱི་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྒྱུ་ལ་ཡི་རངས་བསྐྱུགས་བཞིན་ཞུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་བྱས་
བསགས་སྤྱི་གཞུང་རྒྱལ་སྤྱི་འཐུས་ཤིང་ཞུགས་ཐོག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞེ་ལྟར་ཀྱི་ཉེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་སྤྱི་ལུ་དེག་པའི་སྤོལ་འཁུན་དང་། ལུལ་ལུས་བཟའ་རྒྱ་དང་བྱ་སྤྱི་གཉིས་ཉེ་ལྟོས་བཅས་རྒྱལ་སྤྱི་
ཐུགས་གསོ་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ཐོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ ལ།།

གོང་གསལ་ཐོས་ཆོད་འདི་བཞེན་སྐབས་ ༡༥ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཐོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་ ༡ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་
འཕེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ ལ།།

ཕྱོད་ཐེང་།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡ ཉིན་སྐུ་འཁུངས་ཤིང་རིམ་བས་ཨེལ་སལ་མེ་ཤོར་གཙུག་ལག་སློབ་བླ་ཆེན་མོ་ནས་
 ཁྲིམས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་རིག་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་གནང་ནས་འབྲུམ་རམས་པའི་ཕྱག་འཁུར་ཐོབ་སོན་བྱུང་། ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷན་
 ཚོགས་མང་པོའི་ནང་འགན་འཛིན་གཞིན་པའི་ཐུགས་འཁུར་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་ཁོང་གིས་
 བཅུམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཨེལ་སལ་མེ་ཤོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་གཙོ་གཞིན་པའི་ཐུགས་
 འགན་ཆེར་བཞེས་ཀྱིས་ཐོད་ནང་རྒྱ་ནག་གིས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པར་སྒྲིན་བརྗོད་ཀྱིས་བྱང་བདེན་ལ་རྒྱ་བ་སྒྱུར་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་མཆོ་ཁྲིམས་ཐོག་ལ་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་ཚོགས་ཡོད་པའི་གོ་སྤྱིམ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་གཙོའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་
 བྱུང་འབྲས་གཞེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ཁོང་གི་འབྲེལ་སྒྲིན་ཆེན་དང་དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཆེས་མཐོའི་
 ཁྲིམས་ཁབ་གི་ཚོགས་གཙོར་བསྐོས་པའི་ཐུགས་འགན་ཐོབ་སྒྲིལ་བྱུང་སྟེ་ཐུགས་འགན་རིམ་བཞེས་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་སལ་མེ་ཤོར་སྐད་ཡིག་
 སློབ་གཉེར་ཁང་ (Salvadoran Academy of Language) གི་ཚོགས་གཙོའི་ཐུགས་འགན་ཐི་ལོ་ ༣༧ བར་བཞེས་གནང་
 ཡོད། སྐུ་ཞབས་ཁོང་ནི་ཁྲིམས་ཚིད་པ་དང་ཚིམ་པ་པོ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་སྐུ་ཚབ་སོགས་ལས་གནས་མང་པོའི་ཐོག་
 ཕྱག་ལས་རྒྱབས་ཆེན་གནང་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ་ཁོང་ལ་ཆེས་མཐོའི་གཞེངས་རྟགས་ (Order of the Sun of Peru) ལ་
 སོགས་པའི་ཆེ་མཐོང་དང་གཞེངས་རྟགས་མང་པོ་ཕྱལ་སོན་བྱུང་ཡོད། ཨེལ་སལ་མེ་ཤོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་
 ནུ་ཐོད་ཀྱི་གནད་དོན་སྒྲོལ་སྒྲོལ་གནང་མཁན་ཆེས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་ཐོད་མིའི་རྒྱ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ལོར་ལ་གོང་ས་
 ལ་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཏ་ཅང་ཉེ་པོ་གནང་སའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ་སྐུ་ཆེ་ཉིལ་པོར་ཐོད་དོན་སྐད་ལྷག་བསམ་ནས་
 དག་གིས་རྒྱ་བ་སྒྱུར་གནང་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་བཙས།

གྲུ་ས་ཆོད།

སྐྱ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མདྲ་བའི་དཔེ་ཆ་ནས་ལ་གྲུ་བཀྱར་ཆེ་བཞིན་གྱིས་བསྐྱགས་བཞིན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁིང་ཉིད་སྐྱ་ཆེ་
མ་ཟེན་པ་འདིས་བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་ལ་འད་གྱུར་གོད་ཆག་བྱུང་བར་བརྟེན་ཤུལ་བཞུགས་ནང་མི་སྣོས་བཅས་རྣམས་ལ་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲན་ཆོགས་ནས་གཞིས་ཁྲིམ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་སྐྱགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་ཁིང་གི་སྐྱགས་འདུན་
བཟང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བསྐོད་བའི་སྟོན་ལས་ཤུགས་འག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་
སྤྱི་ཐོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲན་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཚད་འདི་བཞིན་སྒྲུབས་ ༡༧ སའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡ སའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་
འཁེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ལ།

བོད་ནང་གི་རྒྱ་བླ་གནས་སྐྱེད་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲོམ་ཆོད།

སྒྲིལ་བྱེད་

༢༡། གནས་སྐྱེད་ཐོག་སྐྱེད་ཀྱི་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་རོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་དར་རྒྱས་ཅི་རིགས་བྱུང་བའི་བྱིས་མཆོས་
རྒྱལ་ཁབ་ཡུལ་གྱུ་མོ་མོ་བར་བྱུང་ཡོད་པ་བསྟན་མེད་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རྒྱ་པོའི་བཅན་འཇུག་
བྱས་པར། བོད་ས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་འགོག་སྒྲོལ་རབ་དང་རིམ་པར་བྱས་ཀྱང་མང་སྤེ་ཉུང་གིས་མ་བརྟེན་པར་མཐར་ ༡༩༥༩ ལོར་
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ལོར་བ་མ་ཟད། བོད་མིའི་ཆོས་སྤྱི་དགཉེས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ལོར་ལགོར་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
དབུས་པའི་བོད་མི་ཁྱིམ་གྲག་མང་པོ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་སྡེ་དུག་སྟོང་ལྷག་གཏོར་བཞེག་དང་། ཉེས་མེད་བོད་མི་ས་ཡ་
གཅིག་ལྷག་དམར་གསོད། ཆོས་བྱེད་སྤྱོད་གཙང་གྲ་བཙན་པལ་མོ་ཆེ་སྐྱུ་སར་པབ་པ། རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་གཅི་བོར་གྱུར་པའི་
གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་རིག་དངོས་རྒྱ་ལོར་རིན་ཐང་ཅན་རྣམས་རྒྱ་ནག་དུ་དཔོར་འབྱོར། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་རིག་དངོས་
གངས་ལས་འདས་པ་མེར་བསྐྱོགས། ལྷག་པར་དུ་དམངས་གཙོ་བཅོས་སྐྱུར་ཐེར་བ་དང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཐེར་བ་སོགས་
རྣམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ལས་འགུལ་རིམ་པར་སྤེལ་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཉེས་མིང་སྤྲོ་ཆོགས་བཏགས་ནས་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་སྤྱུག་
སྤྱོད་མནར་གཅོད་བཏང་ནས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་སར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱུ་པར་བྱང་མ་སྤྱོད་པའི་མི་མེ་བྱིས་སྤྱོད་གངས་ལས་
འདས་པ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གི་མི་མེར་སྤེལ་བའི་སྤྱི་དབུས་ལོག་རྒྱ་རིགས་མང་པོ་བོད་སར་གནས་སྤོས་བྱས་ཀྱིན་བོད་མི་རྣམས་རང་ས་
རང་ཡུལ་དུ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཆགས་བཞིན་ཡོད་ལ། དབུལ་སྤོར་ལ་ཁ་གཡར་ནས་བོད་སྤྱི་བ་ཆགས་ནས་རང་བྱུང་ཁོར་
ཡུག་དང་མཉམ་དུ་གནས་བཅས་པའི་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་མང་དག་ཅིག་གནས་སྤོ་བྱ་དགོས་པར་བཅན་བཀའ་བཏང་སྟེ། ཡུལ་ལུང་
དེ་དག་གི་བདག་དབང་བཅན་འབྲོག་བྱས་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཇུགས་བསྐྱོན་དང་གཏོར་ཁ་སྤོག་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འཆར་སྤེལ་
བཞིན་པ་དང་། གནས་སྤོས་ཁུལ་དུ་མི་མང་གི་འཆོ་བ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གང་ཅིར་དཀའ་ངལ་ཆད་མེད་འཕྲད་བཞིན་པ་དང་། བོད་
ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུ་གྱི་ཁང་པ་དང་ཆས་གོས། གོམས་སྤོལ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་སྤྱི་དབུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་
པ་མ་ཟད། རྒྱ་མི་འཕོར་ཆེན་སྤོ་བའུག་ཆེ་དུ་བཏང་ནས་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྤོལ་རྒྱུ་གྱི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱུར་ནས་མེད་པ་བཟོ་བཞིན་ཡོད།

དེ་བཞིན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟོན་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་སྤྱི་དབུས་ལོག་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གྲ་བཙན་ལ་ཆད་བཀག་
དང་། ཆོས་བྱེད་གྲ་བཙན་བྱེད་འབྲུད། ལྷ་སྤྱུལ་གྱི་ཡང་སྤྱི་བཙན་འཆོལ་གྱི་སྤྱིག་གཞི་ཐེར་བ་གཏན་འབེབས། རྒྱུ་སྤོལ་ཆོས་ཀྱི་
བྱེད་སྤོ་ཁག་ལ་ཐེ་བྱས། རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སྤོལ་གསེ་ཐེར་བ་སྤེལ་ནས། འདི་ཕྱི་གཉེས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་ལགོར་ས་
ལྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མཆོན་སྤུ་རུ་བཙུག་སྟེ་མེས་རྒྱལ་ཁ་བྱལ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བརྟན་སྟོང་མེད་པ་བཟོ་མཁན་
ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་ལོག་བོད་མི་གངས་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཡོངས་སུ་འགུལ་ཏེ་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་
སྤྱུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་གཏོར་བཞིན་ཡོད། དེ་ཡང་དཔེར་ན། འདི་ལོའི་ལྷ་ ༩ པའི་ལྷ་མགོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཐེར་བའི་ཁོངས་
གཏོགས་སུ་ཡོད་པའི་མཁར་དམར་དགོན་པར་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་བྱུལ་བའི་ཞལ་འདེབས་ཡོང་སྟོན་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྤྱོད་དགོས་
སོགས་ལ་བསྟན་དེ་གཞུང་གིས་དགོན་པ་སྤོ་རྒྱུ་དགོས་པ་དང་གྲ་བཙན་རྣམས་སྐྱུ་སར་འབབ་དགོས་པའི་བཅན་བཀའ་བཏང་

ཡོད་པར་བརྟེན་མཁར་དཔལ་དགོན་པའི་གྲ་བཙུན་རྣམས་ནས་"བཙན་དབང་གིས་དགེ་འདུན་པ་ཕྱིར་ཕྱད་དང་སྐྱ་སར་འབབ་
དགོས་ཟེར་བ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་རེད།" ཅེས་དུ་དག་གིས་ཞི་བའི་ངོ་ཚྭ་ལ་གནང་ཡོད།

བོད་ནང་བོད་མི་ཆོའི་སྤྱི་བརྒྱུད་དང་འགྲོ་འདུག་རང་དབང་འཕྲོག་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དཔལ་བསྐྱེད་པ་ཕྱར་ཕྱག་གི་བྱེད་
འཕྲུག་ཆེ་དུ་བཏང་སྟེ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་གཉེན་ཉེར་བྲལ་པ་བརྒྱུད་འབྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་ལ་དོ་དམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་
མ་ཟད། རྒྱ་ནག་ཉེན་རྟོག་པས་བོད་མིའི་ལག་ཐོག་ལ་པར་དང་། འབྲུལ་སྤྱོད་སྤྱུལ་འཁོར་སོགས་སྟོག་བཞེར་བྱས་ཏེ་བོད་མི་ཁག་
གཅིག་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། འདི་མའི་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༩ ཉེན་བོད་ཁམས་སྤྱི་རྒྱ་མདོ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་གསུམ་ལ་
སྤྱི་ཆོག་པས་བྱ་བྱེད་ཐོག་པར་རིས་སོགས་བརྒྱུད་སྟེལ་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བཙན་བྱིད་བྱས་
ཡོད་པ་དང་། ལྷ་དེའི་ཆེས་ ༡༥ ཉེན་རྒྱ་གཞུང་ཉེན་རྟོག་པས་སྤྱི་རྒྱ་མདོ་སྤྱོད་གྲོང་ཆོ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༦༠ ལས་མས་ཀྱི་
མཆའ་སྤྱི་བོད་མི་ཞེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུལ་འཁོར་རྣམས་བཀག་ནས་སྟོག་བཞེར་བྱས་པར་བོད་མི་རིག་གྲགས་ལགས་
ནས་སྟོག་བཞེར་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་སྐད་ཆ་རིས་པར་ཉེན་རྟོག་པས་སྤྱི་བསྐྱེད་དང་བཙན་འབྲུད་འཕྲུག་ཆེན་པོས་ཁོང་
འབྲི་ཚུར་གཤུགས་ནས་རྒྱུན་ལས་དུ་བཏང་བ་དང་། ཞེར་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཉེན་རྟོག་པའི་སར་འགྲོ་སྐབས་ཁོང་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་
མས་སྤྱོད་ཆབས་ཆེན་བཏང་བའི་སྐོར་གསར་ལམ་ཁག་དུ་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཙན་བྱོལ་བ་མེད་པ་བཟོ་ཆེད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་
པ་དཔེར་ན་ཉེ་ལམ་མགོ་ལོག་ཁུལ་གྱི་དར་ལག་རྫོང་ཟེར་བའི་ཁྲ་སྤྱིང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་སྤྲད་
པའི་མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་མཆོག་གིས་ཆེད་བཙུགས་གནང་ནས་ལོ་ངོ་ཉེ་ལྷག་སོང་ཟེན་པའི་སེང་འབྲུག་སྟག་ཅེ་ཞེས་སེར་སྐྱ་
དབྱེར་མེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོབ་སྟོང་བྱ་ལུལ་སྟོབ་བྱ་དེར་བྲ་བཙུན་ཡོད་པར་སྤྲད་བཏགས་ནས་རྒྱ་
གཞུང་གི་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༤ ཉེན་སྟོབ་བརྒྱབ་དུ་བཙུག་ཡོད། སྟོབ་བྲ་དེའི་སྟོབ་སྟག་ཆོས་ས་ཁུལ་དེ་
ཡོངས་ཀྱི་རྒྱགས་འབྲས་ཨང་དང་པོ་ཐངས་མང་དང་ལེགས་གསོལ་བྱ་དགའ་ཡང་སྟོབ་སྟོང་ཡོད། ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལྷ་
དགེ་སྟོབ་ཀྱི་གེ་སར་རྣམ་ཐར་ཆོག་མཆོད་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་ནས་འདུ་མི་པམ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱིང་བྲོ་བའི་ཆེན་རིལ་མོ་དང་འདན་
སྤྱོད་ཆུང་གཤུ་འདུ་མའི་རྟོགས་བརྒྱུད། སྤྱིང་གི་དཔལ་བོའི་རྟོགས་བརྒྱུད་རྣམས་སྟོབ་གར་དུ་འབྲབ་སྟོབ་དར་ཏེ་ས་གནས་
མང་ཆོག་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་མགོན་ཆོས་བསྐྱེད་བརྒྱུད་བརྒྱུད་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཀྱང་ ༢༠༡༥ དང་ ༢༠༡༦ ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་
ཁུལ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་གེ་སར་རྣམ་ཐར་སྟོབ་གར་ཆོག་པ་འདུག་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་མ་ཆེན་རྫོང་ཟེར་བའི་མངའ་ཁོངས་སུ་འདྲེན་བོད་པའི་སྤྱིར་གཉེར་སྟོབ་བྲ་གསུམ་
དང་། མགོ་ལོག་དགའ་བདེ་རྫོང་ཟེར་བའི་ཁོངས་སུ་བོད་པའི་སྤྱིར་གཉེར་སྟོབ་བྲ་ཁ་ལས་སྟོབ་བརྒྱབ་ཡོད། སྟོབ་བརྒྱབ་པའི་སྟོབ་བྲ་འི་
ཁོངས་སུ་དུ་སྟག་སྟོབ་བྲ་ཞིག་ཀྱང་ཆུད་ཡོད། ས་གནས་གཞན་དུ་སྟོབ་བྲ་སྟོབ་བརྒྱབ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་ནའང་བོད་ནང་རྒྱ་
གཞུང་གིས་དཔལ་བསྐྱེད་འཕྲུག་ཆེ་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན། ཞིབ་ཐའི་གནས་ཚུལ་ཞེས་རྟོགས་དཀའ་བར་གྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༢ ལྷ་ས་བཟུང་སྟེ་བོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་གོང་ཁྲིར་ཀྱི་སྟོབ་བྲ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་།
བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་ཀྱི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སྟོབ་བྲ་ཁག་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡིག་ཆ་གསར་པ་ཞིག་བཟུངས་ནས་རྒྱའི་
སྐད་ཡིག་སྤྱི་སྐད་དུ་བཟུང་ནས་སྟོབ་ཁྲིད་བྱེད་དགོས་པ་དང་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཞེས་ཡོན་སྟོབ་ཁྲིད་བྱེད་དགོས་ཞེས་
བཙན་བཀའ་བཏང་ཡོད། ལྷག་ཆུ་གོང་ཁྲིར་དང་བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་ཀྱི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སྟོབ་བྲ་པལ་ཆེ་བའི་སྟོབ་སྟག་
རྣམས་བོད་སྟག་ཡིན་པར་བརྟེན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ལ་དོ་ཁུར་བྱས་ནས་གོང་རིམ་ལ་བཞུགས་ཀྱང་དེ་ལས་

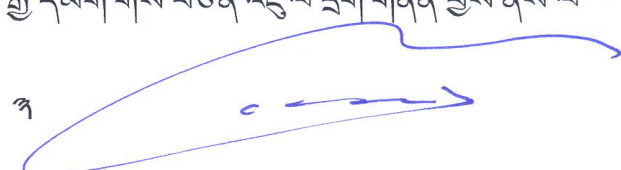
ལྷོག་མེ་ལྷ་བ་ལོ་གང་ཟག་དེ་ཐད་ཀར་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའམ། ད་བར་བོད་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་ཐད་བསམ་ཚུལ་བཤད་མཁན་
མང་པོ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་དང་། གར་ཡོད་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཐོན་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ནས་བཟུང་ཨ་རི་ཐོན་པོའི་གོང་ཕྱོད་དང་དགོན་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དཔག་མི་
འཁོར་ཆེན་བཏང་སྟེ་ཕྱི་ལོར་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་སྤྲིག་གཤམ་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ལྷ་མེས་སུ་
སེར་སྐུ་པོ་མོ་གངས་ ༡༩༡ འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ ༡༢ བར་དུས་
ཆོད་འབྲམ་མིན་གྱི་ནང་སྒྲོད་གྲོལ་བཏང་ཡོད་ཀྱང་དགེ་འདུན་པ་གསུམ་སྟེ་མཐུན་བཅོན་ཁང་དུ་གནས་སུས་ཡིན། གོང་གསལ་བོད་
མི་རྒྱལ་ས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་རིང་རྒྱ་དེག་གནར་གཅོད་བཏང་ནས་འདི་ཅད་བྱས་པ་དང་རྒྱ་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་
དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་བརྒྱབ་ཡོད་ལ། ས་གནས་བོད་མི་མང་ཆོག་ས་ལ་སྒྲོབ་གསོ་བཅེ་བའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ནས་གྲུང་གོ་
གྲུང་ཁྲན་ཏང་ཟེར་བར་དགའ་ཞེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་བཀའ་བློན་བློན་དགོས་པ། ཁ་བྲལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱ་མིན་པ། ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་སྐུ་པར་བདག་ཉར་མི་བྱེད་པ། སྐད་འཕྲིན་དང་དྲ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ས་པ་བཅུག་ས་མི་ཆོག་པ། གལ་སྲིད་ངེས་པར་
བཅུག་ས་དགོས་ཆེ་ས་གནས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་ལས་བྱེད་ཞིག་ཆོག་ས་པའི་ནང་ཡོད་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་བཅོས་པ་རེད། སྤྱིར་བོད་
ནང་དགོན་སྟེ་ཁག་ཏུ་སྐུ་གྲུ་རང་ལོ་ ༡༩ མན་ཆད་གྲ་བཅུན་དུ་བཅུག་མི་ཆོག་པ་བཅོས་པ་བཞིན་དཔོན་པོ་གོང་ཆོའི་ས་གནས་བོད་
མི་རང་ལོ་ ༡༩ མན་ཆད་གྲ་བཅུན་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱ་མིན་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱ་གཞུང་
གི་རོགས་སྐྱོར་ཡོངས་རྫོགས་མེད་པ་བཅོ་རྒྱ་ཡིན་པའི་དོན་ཆེན་ ༥ ཅན་གྱི་འཛིགས་སྐུལ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་བསྐྱགས་ཡོད་པ་མ་ཟད།
གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་སྐབས་ཨ་རི་ཐོན་པོ་དགོན་གྱི་རང་ལོ་ ༡༩ ཡན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་གངས་ ༡༠ རེ་ཉིན་ལྷ་ཨ་རི་སྤྲོད་མིན་གཞུང་
ཟེར་བའི་ལས་ཁུངས་སུ་ཆད་འཁོད་གྱིས་འདི་ཅད་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་ནག་ཉེས་བསགས་མེད་པ་དང་། ཁ་བར་ཐོག་ཕྱི་
ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་པ། རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལྟགས་དང་འགའ་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་བཤད་མེད་པ། མ་
འོངས་པར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱ་མིན་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་བཟུང་བཅུན་ཁྲིད་བྱས་པའི་ཁོངས་ནས་ཨ་
རི་ཐོན་པོ་ལུལ་ཆོ་ནས་ཡིན་པའི་གྲ་བཅུན་འཛིན་ཉེ་མ་ལགས་སུ་ཉེན་རྟོག་པས་རྒྱ་དེག་མནར་གཅོད་ཆད་ལས་བཀའ་བ་བཏང་
བའི་རྒྱུ་གྱིས་ནད་གཅོད་དུ་གྱུར་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། བྱད་མེད་རང་ལོ་
༥༠ ཅམ་ཡིན་པ་སྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ་(དཀར་སྒྲོན།)ལགས་ནད་གཞི་ཆབས་ཆེན་སོག་ནས་སྤོང་ཁང་ལ་བཞུན་གཏུགས་བྱ་རྒྱུ་འི་
ཆོག་མཆན་མ་སྤྲད་པའི་དཀར་སྐྱུག་ཁྲོད་དགོས་བྱུང་བ་དང་། འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་འོག་ཡོད་པ་རྒྱལ་ས་ལ་ཉིན་ལྷ་ཨ་རི་ཅད་
བྱས་ཏེ་སྤོང་གཅོར་བཅོས་ནས་གཅར་རྒྱུང་གཏོང་བ་དང་ཁ་ལག་མ་སྤྲད་པ་སོགས་སྐྱུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་བཏང་ཡོད།

གཞན་ཡང་བོད་ནང་གཏོར་ཁ་སྤྲོག་འདོན་དང་ཤིང་ནགས་གཅོད་བྲེགས་ཀྱིས་མཆོན་རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་གཏོར་བཅོས་
ཆད་ལས་བཀའ་བ་བཏང་དང་གཏོར་སྤོང་གིས་རྩ་ཐང་བྱེ་ཐང་དུ་གྱུར་བ་དང་། གཅོད་རྒྱུ་འབག་བཅོག་ཆགས་པ། འཛམ་གླིང་སྟེ་
གསུམ་པར་གྲགས་པའི་བོད་མཐོ་སྐྱོད་གི་འབྲུགས་རིམ་བཞུང་ཆད་ཆེས་མཁྱོགས་པས་གནས་སྐྱེད་ཨ་རི་ཐོན་པོ་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཅོད་རྒྱུ་བཀག་སྒྱུལ་དང་། ཁ་སྐྱུར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། ཡང་སྒོས་གླིང་ཆེན་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ནང་
རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་ལ་དོ་སྤོག་བཏང་སྟེ་མི་མང་ཐེར་འབྲུམ་མང་པོའི་འཆོ་གནས་ཐད་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པའི་གཞོན་སྒྲོན་
བཏང་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་དཔག་གཞུང་གིས་བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་འགྲོལ་ཟེར་བ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༠ འཁོར་བའི་དུས་སྟོན་
བྱས་ཏེ་འཛམ་གླིང་མི་མང་མགོ་སྐྱོར་བསྐྱེད་གཏོར་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་བོད་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་གོས་མཐུན་དོན་ཆེན་
༡༢ ཟེར་བ་བཅུན་ཤིང་གིས་འཛིག་དགོས་བྱུང་ནས་བོད་ནང་རྒྱ་དཔག་གིས་བཅུན་འཇུལ་བྲག་གཞོན་བྱས་ནས་ལོ་ ༢༠ འགོ་

3

བཞིན་ཡོད་པས་བོད་ཁི་བའི་བཅེངས་འགྲོལ་ཞེས་ཀྱང་གཞུང་གིས་རྩོམ་གཏམ་ཁོན་བཤད་དེ་མོང་ ༥༠ འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ལོ་
 རྒྱུ་མོག་ནས་ཀྱང་དོན་ཚན་ ༡༥ ཟེར་བ་མ་བཞག་གོང་བོད་འདི་རང་བཅན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་གནས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོ་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བྲག་པོའི་བཅན་འཛུལ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོའི་ལྷ་བ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༢༣
 ཉིན་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་རྣམས་པར་བཅན་ཤེད་ལོག་བོད་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་ ༡༥ ཟེར་བར་མིང་རྟགས་བཀོད་དུ་བཅུག་
 ཡོད། དེ་ནི་བོད་གཞུང་དང་མི་མང་ལ་བྲག་ཤུགས་བཅན་ཤེད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་
 རྩོམ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༢༠ ཉིན་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་ ༡༥ ཟེར་བ་
 རོས་ལེན་གནང་ཐབས་མེད་པའི་གསལ་བསྐྱགས་མཛད་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་རོས་ནས་ཀྱང་གྲོས་མཐུན་གྱི་འབྲུག་
 ཀྱི་གཞི་རྩ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་ནས་བོད་ནང་དགོན་སྡེ་དུག་སྟོང་ལྷག་གཏོར་བཤེག་དང་། བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་
 ལྷག་དུས་མིན་རྒྱུ་འདས་སུ་བཏང་ཡོད་པ་མ་ཆད། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་རྩོམ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐྱེ་བུ་ལ་བདོ་བའི་རན་གཡོའི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ནས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱིས་དབུས་བོད་མི་ཁྲི་ཆོ་འགའ་བཅན་
 གྱོལ་དུ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་ནས་དུས་ད་ལྟའང་རང་ལུལ་ལ་ཕྱིར་ཐེབས་མ་ཐུབ་པར་བཅན་གྱོལ་དུ་བཞུགས་དགོས་ཀྱང་ཡོད། དེ་
 བཞིན་མཐུགས་མཛེན་གྱི་སྤྱི་བྱས་ལོག་བོད་ནང་བྲག་གཞོན་སུ་མཐུད་བྱས་སྟབས། བོད་མི་རྣམས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
 གསུམ་བཅུའི་ཞི་ཁྲོལ་ཆེན་མོས་མཆོག་། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པ་དང་དགུ་བཅུའི་ནང་ལྷ་རྩེས་སུ་ཞི་ཁྲོལ་རིམ་པར་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་
 དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ས་ཕྱིའི་ཞི་ཁྲོལ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱང་གཞུང་གིས་སྤྱི་བྱས་ལ་ཞི་ཁྲོལ་རབས་དང་རིམ་པར་བྱ་
 དགོས་ཐུག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་རྩ་བ་ཀུན་ཀྱི་དགོན་གྱི་བྱ་བ་ལྷེ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཁྲོལ་གྱི་རང་ལུས་
 མེར་བསྐྱེད་པར་བཏང་བ་ནས་བཟུང་། ད་བར་ཤེས་རྟོགས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོར་བྱུང་བ་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་སེར་སྐྱ་གངས་ ༡༥༥
 ཡིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་དགོས་བྱུང་ཡོད།

དེས་ན་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམས་དཔུལ་བ་མི་ལུལ་དུ་
 འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྤྱོད་ཐུག་ཐུངས་དང་ཕྱིར་བཞིན་ཡོད་ནའང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་གཏམ་གཞོན་ལོག་ལ་མགོ་བོ་ནས་
 ཡང་མི་སྐྱར་བར་སེམས་ཤུགས་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་པར་བརྟེན། ད་ཐེངས་སྐབས་ ༡༥ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
 ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་དང་པོའི་ཐོག་གཞུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ཅིག་འཛོག་དགོས་པ་གཤམ་ཆེར་མཛོང་།

གྲོས་ཚད།

- ༡། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་སྟོག་ཡོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་སྒྲོས་
 གཏོར་གནང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོབས་ལ་ཡི་རངས་དང་། སྐྱ་གཤེགས་དམ་པ་ཁོང་
 རྣམས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་སྐུ་རས་གཟིགས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་བཟུང་ནས་ཁ་བ་གངས་ཅན་ཁོང་
 དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ལུས་ལུས་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་ཡོངས་ལ་གཞུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཀྱི་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱ།
- ༢། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༢༥ ཉིན་རྩ་བ་ཀུན་ཀྱི་དགོན་གྱི་བྱ་བ་ལྷེ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་བ་ནས། ད་
 བར་ཤེས་རྟོགས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོར་བྱུང་བ་ཁྲོན་བོད་མི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་གངས་ ༡༥༥ ཡིས་བོད་བསྟན་སྤྱི་མི་རིགས་
 དང་བཅས་པའི་ཆེད་དང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་ཁྲོལ་གནང་ཡོད། ཁོང་རྣམས་པའི་གཞུང་འབོད་དང་ཞལ་
 ཆེས་མཛོད་འདོད་བཅས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་འགན་ཁུར་བདག་སྤྱོད་རེས་པར་དུ་གནང་དགོས་རྒྱ།

༣། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་མི་བཅོམ་འགྲོལ་ཟེར་བ་བཏང་ནས་ལོ་རྒྱུ་ ༧༠ འཁོར་བ་སློག་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་།
 བོད་ཡུལ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་མི་མེད་སྟེ་ལོ་སྟོན་བྱས་ལོག་རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོ་དང་། དམངས་གཙོ་
 བཅོས་བསྐྱར་ཟེར་བ་སོགས་མི་སྲོད་ལས་འདས་པའི་གདུག་རྩལ་གྱི་ལས་འགུལ་རིམ་བར་སྟེ་ལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྟོན་བཅུད་མི་
 རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཅ་མེད་གཏོང་ཆེད་བོད་ནང་གི་རིག་གཞུང་གི་བཞུ་གནས་དགོན་སྡེ་སྟོང་
 གླག་བྱུག་ལྷག་ཅ་གཏོར་དང་ཆོས་དད་རང་དབང་བཅན་འཕྲོག་སྐད་ཡིག་ཉམས་དམས། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་སྐྱོན།
 འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱུ་རྩལ་གྱིས་མི་འབྱུང་བྱུག་བཅུ་གཉིས་ལྷག་གི་ཆེ་སློག་འཕྲོག་པ་སོགས། གཞིས་བཞུགས་བོད་
 མི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལེ་ནས་མེད་པར་བྲག་པོའི་ལྷགས་སློག་བཅོམ་ནས་ད་བར་ཆོས་ཐུན་རྒྱལ་དང་གནས་
 བཞིན་པ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༤། སྤྱི་ལོར་༧༧ལོར་ས་༧སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བོད་མིའི་སློག་འཛུགས་ཀྱི་རོམ་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྤྲོད་དབུ་མའི་ལམ་
 ཀྱི་སྟོན་བྱས་དགོངས་དོན་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྟོང་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོན་བར་མ་ཆད་
 པར་གནང་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་༧༧ལོར་ས་མཆོག་ལ་མཆོན་སྟེ་དང་བོད་ནང་དམ་བྲག་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་།
 བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བ་དེའི་འགན་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བྱ་སྟོན་དེར་རྒྱ་ཆོལ་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོད། རྒྱ་ནག་ནང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲོ་རྒྱུར་ང་ཚོའི་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སྤར་ལས་ཆེ་བ་ཡོང་
 ཐབས་སུ་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བྱས་པ་མཉམ་སྦྲངས་བྱ་རྒྱུ།

༥། འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་དང་། ཡུ་རོལ་མཐུན་ཆོགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཆོགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ཉེས་ཡང་ཆོགས་པས་གཙོ་བོ་གཞུང་དང་། གྲོས་ཆོགས། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་མའི་རྒྱུ་ཆུ་ལ། འཕྲིན་ལྷན་བྱེད་པའི་གཞུང་
 འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་སྟེ་བཅས་ནས་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྟོག་ཞིབ་ཆོགས་ཆུང་བོད་ནང་ཆེད་གཏོང་གནང་
 བས། བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་བྲག་གནས་སྤངས་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས། རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོན་ལོག་ཏུ་སྤྱུག་སྟོང་མཐར་གཅོད་སྟོང་
 བཞིན་པའི་བོད་མི་ཆབ་སྟོན་བཅོན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་སྟོང་གོལ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། ཁོར་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་སློག་ལ་རྒྱ་གཞུང་
 གིས་འགན་འཁུར་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་མི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བ་མི་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོང་བར་གོང་
 གསལ་ཆོགས་སྟེ་ཁག་གིས་ཤུགས་སྤོན་སྤར་ལྷག་ཡོང་བའི་འཕྲོད་སྐྱེལ་ལྟར་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དགུན་
 དུས་ཨོ་ལི་པ་མིག་ཅེད་འགན་གྱི་རྒྱལ་འཛོམས་དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་བྱ་གཏན་འཁེལ་བས་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་
 འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་སྟེ་ཁག་བཅས་ནས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ལྷག་ཏུག་གི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་སྟེལ་གཤམ་
 བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༡ ལ།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་ ༡ པའི་ཐོག་གྲོས་བསྐྱར་ཞིབ་རྒྱུས་
 ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༢ ལ་སྤྱི་ཚོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་།

ཕྱོད་མེད།

བཅན་ཁྱེལ་དུ་མེབས་འབྱོར་བྱུང་མ་ཐག་བཅན་ཁྱེལ་བོད་མི་འདུ་སྟོང་གི་སློབ་གྲྭ་དང་། གཞིས་ཆགས། དགོན་སྡེ་ཁག་
སོགས་ཆེད་འཇུགས་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་བྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་བཅན་ཁྱེལ་བོད་མི་རྒྱལ་ལ་མང་གཙོ་གསོལ་བསྐྱེད་གིས་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་གསར་འཇུགས་མཛད་དེ་མང་གཙོ་ཡང་དག་པའི་བྱུགས་སུ་ཐེག་པ་རིམ་འཛུགས་གིས་བོད་
མིའི་མང་གཙོའི་གཞུང་གཞི་ཚུགས་སུ་བ་བྱུང་བ་དང་། བྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་མ་འོངས་བོད་གི་ཅ་ཁྲིམས་སྤྱི་དོན་དང་།
༡༩༦༣ ལོར་བོད་གི་ཅ་ཁྲིམས་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་མཛད་པ་མ་ཟད། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཆོགས་དེ་བཞིན་ཁྲིམས་བཞོ་སྟན་ཆོགས་སུ་བསྐྱར་གནང་མཛད་དེ་གོས་ཆོགས་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བཅན་ཁྱེལ་བོད་མིའི་
བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཆོག་མཆན་བསྐྱེད། བྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་བཀའ་རྒྱོན་ཁྲི་བ་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་
ལུགས་གསར་གཏོང་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་བོད་བསྟན་སྟོན་གི་འབྲལ་ཕྱགས་དགག་དགོས་དུ་མར་དགོངས་ཏེ་
ཆབ་སྟོན་དང་འཛིན་སྟོང་གི་སྒྱུ་དབང་ཆ་ཆང་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ལས་གི་སྡེ་ལོ་བ་རྒྱལ་ལ་ཅིས་སྟོན་མཛད་
དེ་བོད་མིའི་སྤྱི་ལ་འཇུགས་འདི་ཅིང་ཁྲིམས་མཐུན་ལོ་རྒྱུས་གི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་བསྐྱར་གནང་མཛད། དེ་བཞིན་མགོན་པོ་གང་
གི་ཕྱགས་བསྟེན་དམ་བཅའ་བཞི་ཡི་འཕྲིན་ལས་གི་འཇུག་པ་འཛུགས་སྤྱི་འཐོ་ཡོངས་ལ་ཁྲབ་པ་དང་། མི་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་གི་

འིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཆོག་ས་བདེ་ཐབས་སུ་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྐད་དབུ་མའི་ལམ་དང་། གངས་རིའི་སྤོངས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱ་གཅིག་ཕྱར་མ་ཡིས་བཅེ་བ་ལྟར་སྤྱོད་གནང་མཛད་པའི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་འདྲིན་ནི་སྤྲོད་མཐའི་བར་དུ་
སྤོང་གསུམ་རིན་ཆེན་འོར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཕུལ་ཡང་ཆ་ཡི་ཆ་ཅམ་གཞལ་ཐབས་བྲལ།

མགོན་པོ་གང་ཉིད་ནས་བཅན་བྱོལ་དུ་གནས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་མང་གཙའི་ལམ་བཟང་གསལ་བསྐུལ་གྱིས་སྤྲིག་
འཇུགས་དང་སྤྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་གནས་སྟངས་བཅན་བྱོལ་བའི་ནང་ནས་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་གནང་མཛད་ཡོད་ཀྱང་
བར་ལམ་ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་བ་རྣམས་མ་རིག་སྤོངས་པའི་དབང་གིས་གནད་དོན་དེ་བྱང་ཐད་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དང་འབྱུང་
ཐག་གཅོད་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁག་གཅིག་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་འདིའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་
ཀྱི་ཆོག་ས་གཙོ་ཆོག་ས་གཞོན་འོས་འདེམས་སོགས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་ཀྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པར་ཁྲ་བཞི་ལ་ཉེ་བ་
གནས་ཉེ་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱང་སེམས་འཆབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཉེན་བྱུང་བར་བརྟེན། མགོན་པོ་
གང་ཉིད་ལ་མཛད་དཀའ་ཞུ་བོད་དཀའ་ཡང་ཐབས་ལམ་གཞན་མ་མཆིས་པས་སྒྲུང་དོར་བཀའ་སྟོབ་གང་གནང་ལ་ཡིད་གཉིས་
ཐེ་ཆོམ་གང་ཡང་མེད་པར་ཤར་བསྐྱོད་ཞུ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་དང་བཅས། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཆོན་དང་པོའི་
ནང་གསལ་ ༡ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་རྗེ་དགའི་སྒྲུང་དོར་བཀའ་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེ་སྤོངས་པའི་སྐབས་འཇུག་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མིང་ཁུར་བ་ ༤༥ ཐུན་མོང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༤ ཉིན་སྐད་གསན་གསལ་འདེབས་ཕུལ་བར།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༦ ཉིན་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་ཡིག་ཟབ་མོ་བཀའ་འདྲིན་ཆེད་ཐེབས་ལ་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱང་བཀའ་
སྟོབ་ལམ་སྟོན་རྗེ་སྤོངས་བཞིན་ཤར་བསྐྱོད་གནང་ནས་ད་ཆ་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་སྤོང་
ཆོག་ས་ཐུབ་པ་འདི་ཡང་སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་འདྲིན་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་ནས་བཀའ་འདྲིན་རྗེས་བྱོལ་གྱི་གྲོས་ཆོད་ཅིག་འཛོག་དགོས་པ་གལ་
འགངས་ཆེ་བར་མཛོང་།

གྲོས་ཆོད།

- 1 རྒྱལ་བའི་ཡུང་གིས་ཐེན་པའི་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐེང་ན་རིམ་སྤྱི་དང་། ཡ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་
ཆེན་པོའི་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འགན་བསྐྱུངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཡ་གོང་ས་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
དགུང་ལོ་ ༡༦ ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་མཛད་འགན་བསྐྱུངས་གནང་མཛད་དེ་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་འཛམ་
སྐྱིང་འདིའི་སྤྱི་སྤྱོད་སྤོངས་ཀྱི་གདན་གྱལ་གྱི་དགུང་ལ་འདེགས་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། མང་གཙའི་ཀ་བ་གསུམ་
ལྷན་གྱི་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་འདི་བཞིན་བཅན་བྱོལ་བའི་ནང་ནས་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་གནང་མཛད་པ་
དང་། ད་ཐེངས་ཀྱང་དཀའ་ཉེན་འཕྲད་སྐབས་སྒྲུང་དོར་གྱི་བཀའ་སྟོབ་ལམ་སྟོན་ཟབ་མོ་སྤྱི་བོར་སྤྱོད་པར་མཛད་དེ།
སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ས་འདི་བཞིན་སྤོང་ཆོག་ས་ཐུབ་པ་དང་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ལས་
དོན་ལ་འགལ་རྒྱུ་འཕྲད་གཞི་རྣམས་མེད་པར་གྱུར་ནས་གནས་སྟངས་བཟང་པོ་ཆགས་པ་འདི་ཡང་མགོན་པོ་གང་གི་
བཀའ་འདྲིན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་སོང་བཀའ་འདྲིན་སྤྲི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེ། ཆེ། ཆེ་ལན་བརྒྱར་ཞུ་རྒྱ།

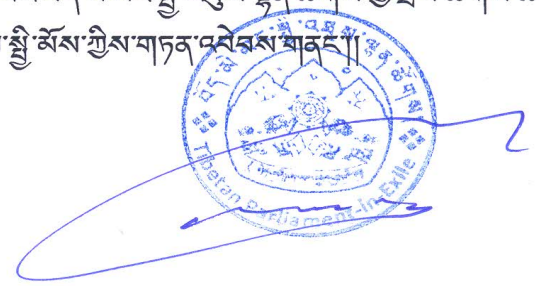

3 ད་ལམ་མ་རིག་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་འོར་ནས་གནད་དོན་རེ་བྱང་ལ་ལས་ཀྱི་སྒྲིལ་བའི་བསམ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་
དང་འཐུན་ཐག་གཅོད་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ནས་སྐབས་ ༡༧ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱང་ཁྱིམ་ས་མ་ཐུན་སྒོང་ཚོགས་མ་
ཐུབ་པས་ཐུགས་པམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པར་ལྷ་ཐུག་གྲངས་མེད་དང་བཅས་གདུང་ལུགས་དྲག་པོས་མཐོལ་བའགགས་ཞུ་
ཆུ་དང་བཅས་ལྷ་དགོངས་གསལ་དྲངས་ཡོང་བ་སྒྲིང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་ཆུ་དང་། དཀའ་ཉེ་དེའི་དབང་གིས་
གཞིས་བྱེས་བོད་མི་རྒྱལ་ས་ལའང་ཐུགས་པམ་འབྱུང་གཞིར་གྱུར་ཡོད་པར་སོང་བཅོད་གསོལ་ཞུ་ཆུ།

3 སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐབས་དང་སྐྱོན་མེད་པའི་དབུ་
ཁྲིད། སྐང་དོར་ལམ་སྒྲོན་པ། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་རེ་བའི་མིག་བྱང་། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་ལུགས།
སྤྱི་སྒྲིབ་ས། ཡིད་ཆེས། བདེ་སྦྱིད། ཆིག་སྦྱིལ་གྱི་རུས་པ་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ས་སྤྱིང་རྒྱལ་བསྟན་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་བདག་ཅག་བོད་འབངས་སྤྱི་དང་
འཛིག་རྟེན་བསྟན་འགྲོའི་སྤྱད་དུ་ལ་སྤྱི་ཆེ་ཞབས་པད་ཆེ་མཐའ་ལས་པའི་ངོ་བོར་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་
གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་འདེབས་ཆུ།

༤ སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལ་སྤྱིའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་སྤྱི་གོགས་ཀྱི་མཆན་མ་ཤ་མོས་ཀྱང་མ་
རིག་པར་དོ་རྩེའི་ཁམས་སུ་བརྟན་ཅིང་བཞུགས་པ་ནི། གང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་བྱིན་མ་ཐུ་དང་།
ལྷ་སྤྱད་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱོད་གྲོགས་བཅས་ཡིན་མོད། གཙོ་བོ་བོད་མིའི་སྤྱི་མ་ཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་རག་ལས་
པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོག་དམ་པ་སྐྱེ་མའི་བཀའ་བཞེན་བསྐྱབས་ཏེ་མཆོད་པས་མཉེས་པ་ཞུ་ཆུ་དེ་ཡིན་པས། སྤྱི་ནོར་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་། གཞིས་བྱེས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་རེ་བ་ལྟར་བོད་ཀྱི་
ཅ་དོན་བསྐྱབས་སྤྱད་ལས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་རྒྱལ་ས་དང་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་བཅས་ནས་སྤྱི་དོན་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ་རུས་ལུགས་
དམ་ཆོག་གཞོང་ཁ་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་དོག་ཅ་གཅིག་སྦྱིལ་ཡོང་
བར་འབད་འབྱུངས་སྤྱོད་པ་མེད་པ་བྱ་ཆུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་
ཕྱི་ལོ་ 2022 ཟླ་ 10 ཚེས་ 13 ལ།

གོང་གསལ་གྲོས་ཚོད་འདི་བཞེན་སྐབས་ 17 པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཆོགས་དུས་ 1 པའི་ཐོག་གྲོས་བསུར་ཞིབ་
ཆུས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ 2022 ཟླ་ 10 ཚེས་ 13 ལ་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འཁེབས་གནང་།

ཕྱི་མཇུག་ཀྱི་ཡུལ་ ༢༠༢༢/༡༢/༡༥

ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༥

གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་ཚད།

སྟོན་སྒྲུང་།

༡༣༡ །ད་ལམ་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡ པའི་
ཐོག་བཀའ་འགན་གི་གསལ་བཤད་གནང་བར་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་བསྟེ་སྒྲུང་ཞེས་ལྷག་གནང་ཐོག་སྤྱི་ཡོད་བཀའ་
འགན་གིས་གསལ་བཤད་འབྲེལ་བཟོད་གནང་བར་གྲོས་ཚད་ཅིག་འཛོགས་པོས་སུ་མཐོང་།

གྲོས་ཚད།

བཀའ་འགན་གིས་གསལ་བཤད་གནང་བའི་དོན་གནད་རྣམས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་ངེས་བྱང་བའི་གྲོས་
ཚད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ལ།

གོང་གསལ་གྲོས་ཚད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡ པའི་ཐོག་མང་མོས་ཀྱིས་གཏན་
ལ་མབ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ལ།

[Handwritten signature in blue ink]